

[Arent:ft.]

densskibstonnagen er inden for det sidste år faldet fra 1,74 pct. til 1,43 pct., og næsten ½ mill. t tankskibskapacitet er lagt op. Trods dette indsejlede knap 18.000 danske søfolk næsten 7 mia kr. i udenlandsk valuta i 1974. Men konkurrencen på verdensmarkedet er hård, og derfor skal man undgå at spænde ben for dansk skibsfart. I stedet for at drive hetz mod danske rederier med trusler om restriktioner osv. må vi gribe i vor egen barm og finde frem til ondets rod. Det gør vi ved at øge dansk skibsfarts konkurrenceevne, ved at sætte omkostningerne ned, så danske skibe ikke henvises til at lade sig indregistrere under bekvemmelighedsflag. Skibsfart er nemlig forretning og skal drives med overskud. Den største omkostning er lønningerne, og her kan reallønningerne øges uden omkostningsstigninger, ved at sømandsskatten ophæves.

Som jeg understregede ved førstebehandlingen, blev sømandsskatten indført i 1971 for en isoleret gruppe, nemlig søfolkene, og derfor finder vi, at det er rimeligt at ophæve den for denne isolerede gruppe igen.

Der er tale om et provenutab på ca. 300 mill. kr. Det svarer nøjagtig til det beløb, som man har vedtaget for nylig til isoleeringsarbejder og forbedringsarbejder, og som har vist sig slet ikke at have den tilsigtede virkning. Alligevel er der nu tale om, at man vil bevilge endnu flere hundrede millioner kroner til det samme.

Det understreger den urimelige og næsten massive mostand, der er imod sømandsskattens ophævelse fra alle de øvrige partier. Forslaget bliver nok ikke vedtaget i denne samling. Men så må vi genfremsætte det på et senere tidspunkt. Er tiden ikke moden nu, så kommer den rette tid forhåbentlig inden længe. Om det bliver før eller efter et valg, det kan jeg ikke sige, men vi ser, når tiden er moden, vi skal i alt fald nok kende vor besøgstid.

Steen Folke (VS):

Jeg var ikke til stede ved førstebehandlingen af dette forslag og skal kort sige, at VS vil gå imod dette slet camouflerede forslag om et tilskud til skibsrederne Mærsk McKinney Møller og fremskridtspartiets andre venner i skibsrederkredse.

Jens Foged (V):

Når man fra fremskridtspartiets side bruger det udtryk, at sømandsskat var noget, man indførte i 1971, så står det for offentligheden, som om disse søfolk forud for den tid havde været fri for at betale skat. Det er jo ikke korrekt. Da var de blot inde under de samme beskatningsregler som alle andre, der arbejdede på land. Man indførte et nyt system for opkrævning af skat for søfolk, man indførte ikke en sømandsskat som noget, der var noget nyt for de pågældende. De havde betalt skat indtil da. Det er en forvrængning af sandheden at sige det på den måde, som det blev sagt på her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om beskatning af agio [af Glistrup m. fl.].
(Lovforslag nr. 216. Fremsat 29/4 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Problemerne omkring den skattemæssige behandling af kurstab og kursavancer på udenlandske lån har i den seneste tid været rejst to gange her i folketinget: første gang den 16. oktober 1974 i et spørgsmål fra hr. Jens Møller til den daværende finansminister, anden gang den 16. april i år i et spørgsmål fra hr. Stetter til mig.

Det af fremskridtspartiet fremsatte forslag omfatter beskatning af samtlige kursavancer og fradragsret for samtlige kurstab på udenlandske lån. Efter den gældende skattelovgivning er der i princippet adgang til at fradrage kurstab på udenlandske

[Ministeren for skatter og afgifter.]

kommercielle lån, dvs. sådanne lån, der bevisligt er anvendt til finansiering af den løbende varestrøm. Derimod er der ikke adgang til at fradrage kurstab for egentlige finansielle lån, dvs. lån, der er anvendt på anden måde, f. eks. til finansiering af varige kapitalgoder. Betingelserne for at få fradrag for kurstab på udenlandske kommercielle lån er af landsskatteretten i den seneste tid blevet skærpet. Der er nu kun ret til at fradrage kurstab på de enkelte leverandørkreditter.

Det forslag, som fremskridtspartiet har fremsat, er meget vidtgående. Efter forslaget skal kursgevinst og kurstab på alle udenlandske lån tages i betragtning ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det gælder, uanset om lånet bruges til finansiering af kapitalgoder eller til finansiering af det private forbrug, uanset om det er kommercielle lån, og det gælder samtlige eksisterende og samtlige fremtidige lån. Man kan i den forbindelse godt få lyst til at spørge, om der da slet ikke er grænser for det papirusseri og for de administrative besværligheder, som fremskridtspartiet vil pålægge erhvervslivet og det offentlige. For en administration af dette forslag vil blive uhyre vanskelig, og den kan kun gennemføres ved hjælp fra pengeinstitutterne. Det må bl. a. undersøges ved hvert eneste afdrag på lånet, om der er forskel mellem dagskursen på den pågældende valuta og kursen på tidspunktet for lånets optagelse, og det gælder altså også de lån, der er optaget for år tilbage.

Ved behandlingen af det spørgsmål, som hr. Stetter stillede for nogen tid siden, lovede jeg at overveje, om det er muligt at udforme en lovændring, som i rimelig grad imødekommer de hensyn, der kan være grund til at tage. Jeg gjorde samtidig opmærksom på, at det er en omfattende og ganske kompliceret sag, og at jeg ikke kunne stille i udsigt, at et eventuelt lovforslag kunne fremsættes i denne samling. Vi har startet den undersøgelse, jeg lovede, men jeg kan sige, at det forslag, som er fremsat her fra fremskridtspartiets side, er langt mere vidtgående end det, som jeg siger på med den undersøgelse, vi har sat i gang i ministeriet, og jeg kan derfor ikke anbefale, at det foreliggende lovforslag gennemføres.

Karl Nielsen (S):

Forslaget til lov om beskatning af agro fremsat af hr. Glistrup m. fl. er meget vidtgående; det er så vidtgående, at det ikke egner sig til gennemførelse.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget skal loven træde i kraft fra og med indkomståret 1975, således at ordningen omfatter de gevinster og tab på fremmed valuta, der er konstateret i indkomståret 1975, uanset om de hidrører fra tilgodehavender eller forpligtelser, der er opstået fra tidligere år, altså fra år tilbage, dvs. en lovgivning med tilbagevirkende kraft. Det kan socialdemokratiet ikke medvirke til. Ligeledes vil lovforslaget skabe administrativt besvær såvel for de berørte virksomheder som for skattemyndighederne. Derfor afviser vi forslaget.

Christophersen (V):

Det er klart, at de problemer, som forslaget her tager sigte på at løse, er reelle. Kursudsvingene repræsenterer jo en risiko og bringer et usikkerhedsmoment ind i en række af de erhvervsmæssige dispositioner. Jeg synes dog nok, der er grund til at minde om, når vi nu tager fat på denne debat, at det altså ikke kun er tab, der finder sted; rent faktisk er der også kursgevinster, som bliver noteret. Det afhænger jo helt af, i hvilken valuta de pågældende lån er optaget. Man må sige, at de virksomheder, der har optaget lån i schweizerfrancs og D-mark, nok er meget udsatte, og det er jo i høj grad fra de virksomheders side, man hører kritikken mod de nuværende skatteregler. Der tales måske lidt mindre om, at virksomheder, som har optaget lån i britiske pund eller amerikanske dollars, til gengæld har opnået en række fordele ved kursudviklingen.

Men vel, jeg nævner det blot, fordi det er klart, at hvis vi skal vurdere virkningerne af forslaget her, så bliver vi også nødt til at vurdere, hvordan det som helhed vil påvirke beskatningen af erhvervslivet, og jeg mener i hvert fald ikke, at man umiddelbart kan sige, at den samlede beskatning af erhvervslivet bliver lettet ved denne operation. Jeg kunne meget vel forestille mig, at der skete det omvendte: at erhvervenes samlede skattebyrde i virkeligheden blev forøget, hvis man vel kunne fradrage tabene, men til gengæld skulle have beskattet gevinsterne.

[Christophersen.]

Derfor er det klart en af de ting, som må undersøges: hvordan vil de konkrete virkninger på den samlede skattebyrde være af dette forslag?

Derudover er der også andre konsekvenser, som det vil være rimeligt at vi, når vi skal arbejde med sagen i skatte- og afgiftsudvalget, forsøger at få belyst. Der kunne meget vel tænkes at være en række videregående skattepolitiske konsekvenser. Hvis vi indfører et system, hvor tab og gevinster på udenlandske lån skal indregnes i den skattepligtige indkomst, ja, så må vi jo overveje, om det af logiske grunde kunne tvinge os ind i en udvikling, hvor også den skattemæssige behandling af andre former for kursændringer, f. eks. på indenlandske lån, indenlandske værdipapirer, skal ændres. Jeg vil godt sige til forslagsstillerne, at det er også et forhold, som det bliver nødvendigt at vi under udvalgsarbejdet nøje får belyst, for vi skulle jo nødig ved en lovgivning af denne art gennemføre regler, som i virkeligheden har en i allerhøjeste grad negativ effekt. Vi skulle også meget nødig gennemføre regler, som, fordi de kun kommer til at gælde for et forholdsvis begrænset område, åbner et nyt stort felt for omgørelser.

Men det er klart, det er et reelt problem for en række virksomheder, der her peges på. Det er også et problem, som de forskellige forbedringer af kurssikringsordningerne kun delvis klarer.

Man kunne selvfølgelig, hvis man ville anlægge en helt grundlæggende betragtning, sige, at hvis man i øvrigt her i landet førte en fornuftig økonomisk politik, sådan at kronens kurs lå i toppen, ja, så var der jo ikke rigtig noget problem til stede; men ud fra den faktiske situation, vi befinder os i, er det et reelt problem for en del virksomheder, som venstre er parat til at drøfte i folketingets skatte- og afgiftsudvalg; vi ønsker en række af de konsekvenser og faktiske virkninger belyst, som forslaget efter vores opfattelse kan føre til. Så må vi jo se, om det er på denne eller det er på andre måder, vi skal forsøge at løse de pågældende problemer for erhvervsvirksomhederne.

Glensgård (FP):

Folketinget skal med dette forslag tage

stilling til et problem, som hører til blandt de vigtigste inden for erhvervslivet.

Gennem en årrække er dansk erhvervsliv blevet tvunget til at optage meget store lån i udlandet, men også det almindelige handelsamkvem medfører store tab og i visse tilfælde gevinster ved de- og revaluering af dansk og udenlandsk valuta. Skal vi forøge vor eksport — og det mener fremskridtspartiet er den eneste rigtige løsning på vores nuværende problemer — ja, så må vi indstille os på at forbedre kårene for de eksportvirksomheder, som skal arbejde med disse ting.

Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er et stort skridt i den rigtige retning, siger man fra erhvervslivets side. Vi må nemlig ikke glemme, at det jo er folketinget, som har tvunget erhvervene til at optage disse udlåns. Det hele begyndte i en tid, hvor staten Danmark ikke længere kunne blive kreditværdig til flere lån, og som forholdene i dag ligger, må det jo siges, at der ikke ligefrem er en lysning på vej. De seneste år har jo bevist, at skiftende regeringer ikke har haft evne til — eller måske nærmere politisk mod til — at gøre noget ved disse problemer.

Fremskridtspartiet håber, at de øvrige partier vil forstå dette for erhvervslivet så vigtige problem, og vi håber selvfølgelig også at kunne finde støtte til forslaget. Vi håber, at vi kan finde den støtte, som vil bevirke, at investeringslysten vil blive genoprettet i industri- og handelssektoren.

Med den usikkerhed, de internationale valutakurser er kommet ud i og vil komme ud i i den kommende tid, må det frygtes, at mange virksomheder vil komme i økonomiske vanskeligheder på grund af disse kursændringer. Da vi også i denne sag har arbejdet efter princippet om, at det er bedre at forebygge end at helbrede, mener vi, at forslaget bør gennemføres hurtigst muligt. Det vil bl. a. sandsynligvis også få en præventiv virkning på den siddende regering. Skulle regeringen nemlig få den idé at indkassere en eventuel gevinst ved en devaluering, så skal man jo efter forslagets vedtagelse til at regne med et provenutab på grund af skattefradraget. Da den private nettogæld til udlandet i øjeblikket andrager ca. 20 mia. kr., er det et forholdsvis simpelt

[Glensgård]

regnestykke for regeringen at se, hvor stort et eventuelt provenutab ville være.

Forslaget vil som nævnt betyde en genopretning af investeringslysten, og det medfører samtidig, at vor katastrofale arbejdsløshedssituation kan blive afhjulpet.

Vi er bekendt med, at ministeren for skatte og afgifter vil tage skridt til en kurssikringsordning for de lange eksportkreditter, altså kreditter over 2 års løbetid. Dette udspil vil vi selvfølgelig også se sagligt på, men det foreliggende forslag har et bredere sigte. Vi medtager nemlig også den kursrisiko, som eksisterer for firmaer, som ikke benytter sig af eksportkreditorningen. Vi mener, det er mere rimeligt, at f. eks. firmaer, der på grund af en stor egenkapital selv kan finansiere en eksport, ikke straffes. Med en ordning som skitseret ville man formindsker denne diskriminering.

Jeg vil på fremskridtspartiets vegne håbe for erhvervslivet, at dette forslag vil få støtte blandt folketingets partier. Jeg vil håbe, at det kan ske inden sommerferien.

For at foregribe eventuelle bemærkninger fra de partier, der endnu ikke har haft ordet, vil jeg nævne, at vi agter under udvalgsbehandlingen at diskutere og sandsynligvis fremkomme med et ændringsforslag til § 1, som siger, at man kun skal medtage disse gevinster og tab i den skattepligtige indkomst, såfremt nettobeløbet overstiger 10.000 kr. Det er måske et af de problemer, skatte- og afgiftsministeren var inde på.

Men som sagt, jeg håber, at vi får et hurtigt, sagligt og positivt udvalgsarbejde.

Gudme (RV):

Mit partis udgangspunkt ved bedømmelsen af dette lovforslag er det samme som det, hr. Christophersen gav udtryk for før, en positiv interesse.

Det er givet, at der nu i en usikker tid og en for erhvervslivet vanskelig tid er grund til at være opmærksom på de muligheder, der er for, at der ikke skal være for stor risiko forbundet med at eksportere eller i det hele taget at handle med udlandet.

Man har her drøftet dels den mulighed, som nu fremkommer i fremskridtspartiets lovforslag, dels den videregående mulighed, som består i en statslig kurssikring. Der er kommet tilskyndelser i begge retninger.

Umiddelbart ville det jo være lettest at nøjes med at gennemføre et forslag som det, man kommer med fra fremskridtspartiets side, men jeg må indrømme, at de betænkeligheder, som ministeren gav udtryk for før, selv om de måske nok blev gjort lidt tungere, end de behøvede at være, har betydelig vægt. Derfor må vi sige, at vi på det foreliggende grundlag ikke kan erklære os anderledes, end også venstres ordfører gjorde det, nemlig at vi vil gerne prøve på at komme dybere ind i dette problem. Vi vil gerne i skatte- og afgiftsudvalget drøfte, om der var en mulighed for, at man ved at bogføre det over indkomstopgørelsen, i stedet for at det bare skal være en formuedisposition, når man har tab eller gevinst på fremmed valuta, kunne gøre det tryggere for erhvervsvirksomheder at handle med udlandet.

Jeg siger udtrykkelig erhvervsvirksomheder, for det er i hvert fald iøjenspringende, at fremskridtspartiets forslag er utilfredsstillende, når det ikke gør nogen forskel på erhvervsvirksomheder og andre. Det fremgår af bemærkningerne til § 1, at man har fundet, det var den nemmeste måde for ikke at skulle foretage tvivlsomme grænsedragninger. Selv om det kan være noget, der ville give yderligere besvær for ligningsmyndighederne, tror jeg nok, alle vil opfatte det som helt rimeligt, at det kun er de erhvervmæssige tab, respektive gevinster, der bliver tale om. De, der falder uden for det erhvervmæssige, bør helt givet ikke medinddrages under lovforslaget.

Om man så i øvrigt kan nå nogen forenkling ved det, som hr. Glensgård lige fortalte os han vil anmelde som et ændringsforslag under behandlingen i udvalget, nemlig at man sætter grænsen ved 10.000 kr., således at tab eller gevinster under denne størrelse ikke skal medregnes, det vil jeg sætte et spørgsmålstegn ved. Der kunne vel også tænkes virksomheder, hvor der var tale om tab eller gevinst, i særdeleshed tab, af en mindre størrelse end 10.000 kr., hvor det var nødvendigt at bringe tabet til fradrag.

Som sagt er udgangspunktet for vort vedkommende, at vi vil gerne dybere ind i dette problem, og det håber vi at kunne komme under behandlingen i skatte- og afgiftsudvalget, men før vi er kommet det, vil vi ikke tage endelig stilling til forslaget.

Stetter (KF):

Ministeren omtalte mit spørgsmål af 23. april i år vedrørende det problem, vi behandler her. Spørgsmålet var udtryk for, at den konservative gruppe går ind for gennemførelsen af princippet om, at tab og gevinst ved kontante udenlandske valutalån medregnes i den skattepligtige indkomst. Vi mener, der bør være fradragsret for konstaterede kurstab på banklån optaget i udlandet. Tilsvarende bør eventuelle kursgevinster medregnes ved opgørelsen af indkomsten.

Det lovforslag, vi behandler her, er bygget op på dette princip, og vi kan derfor også i princippet støtte dets gennemførelse.

Hr. Glistrup foreslår at henføre skatteeffekten til det tidspunkt, hvor valutakursvingningen giver sig udtryk i definitive likviditetsforskydninger og dermed påvirker skatteevnen. Bestemmelsen vil være den mest enkle, det er jeg enig med hr. Glistrup i, men jeg er ikke sikker på, at det vil være den mest rigtige løsning.

Under debatten vedrørende mit spørgsmål den 23. april henledte jeg ministerens opmærksomhed på, at der i Vesttyskland og Sverige er adgang til at driftsføre tab straks, men ret til at driftsføre gevinster, når disse er realiseret, eventuelt over en årrække. Når vi holder os til de konstaterede tab og gevinster, kan en sådan regel efter min mening administreres og kontrolleres, og vi ønsker denne problemstilling belyst under udvalgsarbejdet.

For at sikre den danske valutastilling fører den nuværende og førte den tidligere regering en økonomisk politik, der dels tvang, dels fortsat tvinger mellem 5.000 og 10.000 virksomheder, dvs. i hundredtusindvis af arbejdspladser, til at optage en stor del af deres lån i udlandet. Herved tvinger man også virksomhederne ud i en spekulationsituation, som langt de fleste ikke har ønsket at komme i, ikke har nogen som helst interesse for og ikke i alle tilfælde har muligheder for at overleve. Da lånene som regel har en løbetid på 5 år, kan virksomhederne ikke kurssikre sig fuldt ud ved indgåelse af terminsforretninger, fordi terminsforretninger kun kan tages for lån, der har en løbetid på under 2 år. Derfor bør princippet i dette forslag vedtages.

Industrirådet har rigtigt fremført, at gen-

nemførelsen af en skattemæssig ordning vil betyde, at kun en del af et eventuelt tab kan dækkes ind, og at mulighederne vil stille sig meget forskelligt fra virksomhed til virksomhed. Derfor mener Industrirådet, at spørgsmålet om valutatab, respektive gevinst, kun kan finde sin helt tilfredsstillende løsning gennem en egentlig kursgarantiordning etableret af det offentlige, således at risikoen ved kontante udenlandske lån skal bæres af os alle, skal bæres af samfundet. Vi skylder Industrirådet at undersøge dette spørgsmål under udvalgsarbejdet, og vi anmelder derfor allerede nu vort ønske herom. Men som sagt: vi kan støtte princippet i det foreliggende lovforslag.

Ømann (SF):

Heller ikke jeg skal da afvise, at der under de nuværende internationale handelsforhold kan være grundlag for at etablere en eller anden form for kurssikring, jeg er bare uenig i, at den skal etableres på denne måde. Nu er det jo meget interessant, at det parti, som vil afskaffe indkomstbeskatningen, nu vil hæfte en ordning, som betegnes som meget vigtig for erhvervslivet, på indkomstbeskatningen. Det vil jo sige, at hvis det nu lykkes fremskridtspartiet at få afskaffet indkomstskatten, ja, så må man have en anden løsning, når den er væk, for ellers kan man jo ikke give nogen kurssikring på denne facon.

Men rent bortset fra det har man taget munden meget fuld med hensyn til, hvor meget dette forslag skal omfatte. Det angriber hele problematikken om, hvad der er kurssving, og hvad der er renter, og dér har man jo højt og helligt holdt på, at alle renter skal kunne fratrækkes, men kun kurstab i visse situationer kunne fratrækkes, nemlig når de var led i en erhvervsvirksomhed, og det er jo altså også det princip, der har smittet af her med hensyn til praksis for de kommercielle lån, de lån, der er knyttet til selve vareomsætningen, mens man ikke har villet udstrække dette fradrag for kurstab til finanslån og da slet ikke til private lån eller spekulationslån i al almindelighed.

Jeg kan altså ikke anbefale dette forslag, men jeg er da meget villig til at diskutere den videre problematik med hensyn til kurssving, med hensyn til renter, med hensyn til den mærkelige religion, der er med hensyn

[Ømann.]

til at skelne mellem kurstab og renter i det hele taget. Men jeg tror ikke, man kan gå så vidt som i dette forslag, uden at det vil smitte af på problematikken med hensyn til renter og kurstab i det hele taget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi er positivt indstillet over for dette forslag, idet vi mener, at det løser i alt fald nogle af de problemer, som vort erhvervsliv står over for med hensyn til at optage lån i udlandet, idet det må sikre sig mod for store kurstab på disse, og det koster dyrt. Men vi mener ikke, at forslaget som sådant løser problemet over hele feltet, idet dette vel mest vil omfatte de kortfristede lån. Vi mener, at man måtte gennemføre en fuldstændig garantiordning, idet det jo sådan set er samfundet, som tvinger erhvervslivet til at optage lån i udlandet; derfor måtte det vel også være dette samfunds opgave at sørge for, at erhvervslivet ikke registrerer så store kurstab på deres lånoptagning. Vel, det koster penge, men jeg må sige nok en gang: vil man have penge til andre formål, sociale formål osv., så er det nu engang forudsætningen, at vi får erhvervslivet til at fungere og fungere godt. Kun erhvervslivet kan jo give afkast til os andre.

Ib Nørlund (DKP):

Da vores partis ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg fremsætte nogle få bemærkninger. De skal navnlig gå på noget, som man, synes jeg, har forbigået aldeles i drøftelsen her. Det er jo rigtigt, at der i det internationale valutasystem er en ustabilitet, som undertiden nærmer sig til sammenbrud, men det er jo noget, der er en direkte følge af den nutidige kapitalismes krise. Og de forhold udnyttes i allerhøjeste grad til spekulation, især af de store multinationale monopoler, som naturligvis ved deres manipulationer sørger for, at byrden til syvende og sidst væltes over på de mindre smarte. Det er jo sådan, at under kapitalismens form for at have frit slag er det dem, der kan fiduserne, som snyder de andre, og det gælder jo mange sider af skatte-lovgivningen, som det forslagsstillende parti vil vide. Det er da rigtigt, at mange af disse spekulationer kan gå ganske voldsomt ud

over beskæftigelsen, og der er meget, der tyder på, at visse ikke ubetydelige arbejdspladser her i landet er truet netop af disse forhold. Men alt det råder forslaget jo ikke i mindste måde bod på, og det er jo klart nok, når det stilles af et parti, hvis program går ud fra, at der skal være frit slag for de store, og at det er forudsætningen for alt muligt andet — som vi for nylig har fået det understreget her i salen ved de trompetfanfærer, som blev afspillet til hr. Mc-Kinney Møllers pris og ære.

Der står i bemærkningerne, at det drejer sig om foretagender, som mere eller mindre tilfældigt er kommet til at entrere i en valuta, men det er jo ikke altid, det er så tilfældigt, det er jo også mange gange, det er ganske bevidst udnyttet. Det, som forslaget går ud på, er i og for sig bare at ændre reglerne for, hvordan spekulationen skal drives, og dér vil jo netop sådanne store multinationale foretagender bare være i stand til at sætte videre manøvrer og bedriftsslagtninger i gang. Og at det drejer sig om ting, som er ganske betydelige, titter jo frem en gang imellem. Det sidste tilfælde er Dansk Esso, som østre landsret den 16. januar i år idømte en forhøjelse af den skattepligtige indkomst på 4,3 mill. kr. for en del af et totalt devalueringstab på 12,3 mill. kr. i 1967. Dansk Esso hører til de selskaber, der ligesom hr. Glistrups datoselskaber kun opgiver drifts- og renteudgifter, men aldrig indtægter som driftsindtægter og derfor ikke betaler en krone i skat.

Dette eksempel viser en side af disse problemer, som overhovedet ikke har været omtalt, som forslaget ikke gør noget som helst imod, men hvor man tværtimod giver friere slag og bedre muligheder for spekulationsdrift, og vi ser ikke, at der er noget som helst for den arbejdende befolkning at hente i gennemførelsen af dette forslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Glistrup) (FP):

Hvis man for en halv snes år siden havde været ude for de svingninger på valutabørsen ikke mindst i forhold til det engelske pund, som vi har oplevet i dette forår, ville man have opfattet det som, at her skete noget voldsomt, nogle vældige orkanbevægelser. Men hvad er så sandheden om, hvor-

[Glistrup.]

dan vi opfatter det i 1975? Ja, vi opfatter det vel nærmest blot som sådan lidt stilhed før stormen: at nu før den engelske folkeafstemning den 5. juni må man holde fred og ro omkring det engelske pund, og så må man vente med at få de bevægelser, der skal til, når det engelske folk i fred og ro har haft lejlighed til at tage stilling for eller imod fællesmarkedet.

Derfor er det forslag, der her fremsættes, en hastesag. Vi kan meget vel risikere, at så snart vi har passeret vor egen grundlovsdag, kommer vi ud i, at de internationale valuta-bevægelser får et omfang, som vil bevirke, at nogle danske virksomheder får nogle enormt store gevinster, måske svarende til 3, 4, 5, 6 gange, hvad de normalt har som deres sædvanlige driftsoverskud i årts løb, og at andre virksomheder kommer i klemme, får nogle tilsvarende tab med det resultat, at nogle egne af landet kan blive arbejdsløshedsområder, og i andre kan der komme helt uforholdsmæssige gevinster.

Derfor er det forslag, som nu kommer frem til første behandling et godt stykke inde i maj måned, en hastesag. Jeg gjorde allerede opmærksom på det i forbindelse med hr. Stetters spørgsmål den 23. april og bad om, at man allerede forberedte i tide at komme i gang med dette forslag, der meget vel kunne blive en hastesag. Det er tilsyneladende ikke sket, der er gået en måneds tid, hvor vi har spildt tiden; men nu må vi indrette os på, at dette er noget, der haster.

Derfor kan jeg ikke dele de antydninger, der f. eks. var hos hr. Christophersen om, at vi måtte give os god tid med at få belyst en skrækkelig bunke ting i udvalget. Vi kan meget vel risikere, at begivenhederne kommer til at indhente os med en kraft og styrke, så vi ikke kan affinde os med, at vi bare skal vente og få foretaget departementale undersøgelser på dette punkt. Jeg tror ikke, at hr. Christophersen og dermed heller ikke hr. Ømann har ret i, at der er en nødvendig sammenhæng mellem dette forslag, og hvordan man vil behandle det store skatteretlige problem om, hvorvidt folk, der prioriterer deres ejendom, skal kunne fratrække kurstab på obligationer, og omvendt de, der køber obligationerne til underkurs, skal indregne realrenten som en del af deres skat-

tepligtige indkomst. Der behøver ikke at være nogen forbindelse; der er både teknisk og realt en stor afgrænsning imellem disse kurstab og kursgevinster på pantebreve og obligationer og det, som vi taler om her.

Skatteministeren havde den indvending — og jeg tror, det var en rigtig indvending — at forslaget, som det foreligger, ville kunne medføre et omfattende papirarbejde, uden at der i og for sig er nogen særlig saglig grund for at iværksætte dette omfattende papirarbejde, for det revolutionerer selvfølgelig ikke, hvis man har et kurstab eller en kursgevinst på nogle få tusind kroner. Derfor, vil vi som hr. Glensgård nævnte, nok komme med et ændringsforslag om en 10.000 kr.s grænse i denne forbindelse.

Derimod har skatteministeren ikke ret, når han sagde, at det kun kunne gennemføres via pengeinstitutterne. Det er simpelt hen forkert, for denne opgørelse af agioen kommer jo ind i årsopgørelsen under alle omstændigheder, nemlig i forbindelse med formueafstemningen, som alligevel skal finde sted, og derfor er dette bilag lige så godt som alle andre bilag om lønudgifter, om repræsentationsudgifter, om varekøb og lignende ting, som i forvejen findes i regnskaberne. Der er ikke tale om, at det vil kræve nogen stor og særlig ny administration, hvis vi vel at mærke holder os til det, der ligger over 10.000 kr.s grænsen. Hr. Karl Nielsens indvending mod forslaget var, at det skulle indebære en tilbagevirkende kraft. Det er i og for sig ikke rigtigt, og det kan i hvert tilfælde meget let afbødes ved, at man tager som udgangspunkt — og det kan man da godt give en forklarende og uddybende paragraf om — simpelt hen det, som har været formuekursen for det pågældende tilgodehavende pr. 1. januar 1975; så er i hvert tilfælde den indvending afbødet.

Hr. Gudme var inde på den betragtning, at det vil være uheldigt med en alt omfavnende skatteregel; man måtte begrænse det til erhvervslivet. Jeg er bange for, at det i praksis vil frembyde meget store besværligheder. Selvfølgelig vil kursgevinster eller kurstab på over 10.000 kr. netto på årsbasis være noget, der navnlig vil forekomme i erhvervslivet; men indføre man den sonddring, som hr. Gudme gjorde sig til talsmand for, vil man meget vel komme ind i

[Glistrup.]

sondringer, der er endnu mere besværlige og umulige end det med privat rente og forretningsmæssig rente.

Lad mig endelig sige til hr. Ib Nørlund: han bedes læse forslaget endnu en gang, han havde fuldstændig misforstået det. Netop de ulemper, som hr. Ib Nørlund påpegede, er der jo taget højde for i forslaget, det er netop dem, som gøres mindre i kraft af dette forslag. Derfor tror jeg, jeg tør sige om hr. Ib Nørlunds indlæg hele vejen igennem, at det var malplaceret og udtryk for en misforståelse af det foreliggende forslag.

Christophersen (V):

Ja, jeg ved ikke, hvordan fremskridtspartiet tager stilling til politiske forslag, men i venstres folketingsgruppe gør man det på grundlag af en vurdering af forslaget, og en sådan vurdering forudsætter jo, at man kender konsekvenserne af forslaget. Hvis der kommer et forslag på 10 trykte linjer, så må forslagsstillerne altså have de øvrige partier undskyldt, at de er interesseret i at få belyst, hvilke konsekvenser et sådant forslag har.

Dermed har jeg ikke sagt, at vi skal bevæge os ind i lange departementale undersøgelser — det udtryk har jeg overhovedet ikke brugt — men jeg mener, det må være rimeligt, at vi i skatte- og afgiftsudvalget får mulighed for at vurdere, hvad der er de praktiske konsekvenser af dette forslag, og hvilke konsekvenser det kan få på længere sigt. Dette måtte også forslagsstillerne være interesseret i. Det afgørende er jo ikke, om det er dette forslag, der gennemføres, det afgørende er, hvad der er den mest hensigtsmæssige løsning på det problem, som vi jo er enige med forslagsstillerne om rent faktisk eksisterer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslages overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Tredje næstformand (Bay):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner.

(Lovforslag nr. 219. Fremsat 13/5 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poul Mortensen (S):

Dette lovforslag drejer sig i virkeligheden om mange penge, det er et beløb på over 11 mia kr., der skal fordeles mellem landets amtskommuner og kommunerne. Ja, det er finanslovens største enkeltpost, og det giver i hvert fald grund til visse overvejelser, og jeg har også haft mine.

Denne lovgivning har stor betydning for alle landets amtskommuner og kommuner, og jeg føler mig overbevist om, at man fra kommunernes side imødeser lovforslaget med megen interesse.

Hvis man ser tilbage på det omfattende og komplicerede arbejde med ændringen af byrdefordelingen mellem staten og kommunerne, et arbejde, der har stået på i 7 år, så bør man især lægge mærke til to ting: for det første at der under skiftende regeringer og under skiftende politiske konstellationer her i tinget har været omtrent enighed om målsætningen for byrdefordelingsreformen. For det andet at der gennem de 7 år, der er gået, siden man begyndte arbejdet med ændringen af de gamle refusionssystemer, har været arbejdet på forbedringer af byrdefordelingen. Og dette arbejde bør fortsætte. Hidtil har dette arbejde haft en meget bred politisk opbakning, og det vil forhåbentlig også få det i fremtiden.

Jeg skal ikke her komme ind på de meget udviklede tekniske beregningsmetoder, der er anvendt til fordelingen, det er der redegjort for i lovforslaget, men jeg vil dog gerne tilføje, at de ændringer, der vil ske i fordelingen mellem amtskommunerne og kommunerne, efter beregningerne vil udløse meget beskedne udsving i beskatningen.

Jeg har tidligere sagt, at det er meget store beløb, der her skal fordeles, og beløbet er jo vokset år for år, efter at man fra statens side i fuld enighed med kommunerne har ladet flere og flere opgaver, der før var statsopgaver, blive varetaget af kommunerne. Jo større dette beløb bliver, desto vigtig-